

DOKTORSKE STUDIJE

STUDIJSKI PROGRAM ISTORIJA

1.	OSNOVNE INFORMACIJE
1.1.	Naziv studijskog programa: ISTORIJA
1.2.	Vrsta diplome, sertifikata i sl., koja se dobija nakon završetka studijskog programa. Dodatak diplomi dostaviti u Prilogu. Akademskog naziva doktora nauka
1.3.	Broj kredita i trajanje studijskog programa: Doktorske studije (180 ECTS) 3 godine.
1.3.1.	<p>Ukupan broj kredita za studijski program (navesti koji se model kreditnog sistema koristi);</p> <p>Doktorske studije: 180 ECTS</p> <p>Studijski program organizuje se u skladu sa pravilima studiranja usklađenim sa Evropskim sistemom prenosa kredita (ECTS). Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.</p> <p>Obim studijskog programa koji se izvodi u jednoj studijskoj godini je 60 ECTS kredita, odnosno 30 ECTS kredita u jednom semestru.</p> <p>Uz diplomu osnovnih, master i doktorskih studija izdaje se i dopuna diplome (Supplement) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.</p>
1.3.2.	<p>Način određivanja kredita po predmetima i godinama studija, s obzirom na aktivnosti u nastavi i učenju, tj.: broj časova predavanja i vježbi, konsultacije, seminari, projekti, ispitni, stručna praksa, istraživački rad, diplomski rad, magistarski rad, doktorska disertacija, individualni rad studenta itd.;</p> <p>Broj kredita za pojedine predmete određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, vježbi i sl.), te vremenu rada studenata na samostalnim zadacima (seminarski radovi, projekti, stručna praksa, istraživački rad, diplomski rad), kao i vremenu potrebnom za učenje tokom pripreme ispita za ocjenjivanje. Polazeći od uslova da student radi 8 sati na dan, pet dana u nedjelji, te vodeći računa o broju radnih sati u studijskoj godini, kao i činjenici da obim studijskog programa u jednoj akademskoj godini iznosi 60 ECTS kredita, određen je broj sati za jedan ECTS kredit.</p>
1.3.3.	Akademske doktorske studije traju tri godine, odnosno 180 ECTS.

2.	OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA				
2.1.	Programski sadržaji studijskog programa:				
DOKTORSKE STUDIJE: ISTORIJA					
NAZIV PREDMETA	OBAVEZNI	IZBORNJI	SEMESTAR	ECTS	FOND ČASOVA
PRVA GODINA					
Metode naučnog istraživanja u istoriji	X		I	8	2
Specijalni kurs	X		I	8	2
Predmet uže struke I		X	I	8	2
Strani jezik I	X		I	6	2
Predmet uže struke II		X	II	10	2
Polazna istraživanja			II	20	
Ukupno ECTS kredita				60	
DRUGA GODINA					
Istraživački rad u funkciji izrade disertacije			III	30	
Istraživački rad u funkciji izrade disertacije			IV	30	
Ukupno ECTS kredita				60	
TREĆA GODINA					
Istraživački rad u funkciji izrade diseratcije			V	30	
Priprema i odbrana doktorske disertacije			VI	30	
Ukupno ECTS kredita				60	
U zavisnosti od teme doktorske disertacije određuju se predmeti uže struke. Mogu biti: Istorija Evrope u XIX vijeku Opšta istorija XX vijeka Opšta istorija srednjeg vijeka Istorija Crne Gore do 1918. godine Istorija Jugoslavije Istorija Crne Gore u srednjem vijeku					

Šifra predmeta	Naziv predmeta:	<i>Istorija Evrope u XIX vijeku</i>		
<i>Nema</i>	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova

Studijski programi za koje se organizuje: Istorija-doktorske studije

Uslovjenost drugim predmetima: Nema uslovjenosti drugim predmetima

Ciljevi izučavanja predmeta: Da na osnovu brojne literature sučeljava gledišta mnogih evropskih istoriografskih škola

Ishodi učenja: Kada položi ovaj ispit, student će biti u mogućnosti da: Razlikuje ideološki obojenu od naučne istoriografije; Koristi literaturu inostrane provinijencije; Donosi relevantne naučne sudove; Analizira istorijske procese i događaje u kontekstu vremena u kome su nastali; Odredi polje svog užeg interesovanja.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof.dr Nada Tomović

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, konsultacije, jedan seminarski rad

Plan i program rada:

Pripremne nedelje	
I nedelja	Francuska buržoaska revolucija i širenje ideja revolucije u Evropi
II nedelja	Nacionalne ideologije epoha liberalnog kapitalizma
III nedelja	Tekovine Revolucionarne 1848. u Evropi. Kontrarevolucija
IV nedelja	Krimski rat. Vjerski ili politički sukob.
V nedelja	Pozadina stvaranja Austro-Ugarske monarhije
VI nedelja	Ujedinjenje Italije (diplomacija i ratovanje)
VII nedelja	Ujedinjenje Njemačke (diplomacija i ratovanje)
VIII nedelja	Poremećaj ravnoteže snaga u Evropi stvaranjem novih nacionalnih država
IX nedelja	Kolonijalna politika evropskih zemalja. Međusobne konfrotacije.
X nedelja	Velika Istočna kriza i Berlinski kongres. Uvod u nove konfrotacije.
XI nedelja	Austro-ruska politika na Balkanu 1878-1908.
XII nedelja	Velikepolitičke krize uoči Prvog svjetskog rata
XIII nedelja	Stav Rusije prema formiranju Balkanskog saveza
XIV nedelja	Balkanski ratovi i neslaganja među saveznicima
XV nedelja	Prvi svjetski rat u našoj i evropskoj istoriografiji

Opterećenje studenata:

nedeljno
8 kredita x 40/30 = 11 sati

STRUKTURA OPTEREĆENJA:

2 sata predavanja

Za individualan rad preostaje **3 sata i 20 min.**

BROJ SATI ZA NASTAVU I ZAVRŠNI ISPIT IZNOSI: **9 sati i 30 min x 16 nedelja**

= **148 sati**

BROJ SATI ZA PRIPREMU I OVJERU SEMESTRA IZNOSI: **2 nedelje x 9 sati i 30 min = 18, 6 sati**

UKUPNO OPTEREĆENJE ZA PREDMET: **7 kredita X 30 = 210**

BROJ SATI PRIPREME ZA POPRAVNI ISPITNI ROK,

UKLJUČUJUĆI POLAGANJE ISPITA U POPRAVNOM ISPITNOM ROKU IZNOSI:

44

STRUKTURA OPTEREĆENJA: 148 (nastava) + 18, 6 (priprema) + 44 (dopunski rad)

Obaveze studenata: Sluša predavanja, uradi jedan seminarski rad i dolazi na konsultacije u vezi literature

Konsultacije: Srijeda 10-11 h.

Literatura: H. Kisinder, Diplomatija I, Beograd 1999. Tejlor, Habzburška monarhija 1809-1918, Istorija Austrijske carevine i Austrougarske, Beograd 2001. A.P. Tejlor, Borba za prevlast u Evropi 1848-1918, Sarajevo 1968. M. Ković, Dizraeli i istočno pitanje, Beograd 2007. Ž. Godšoa, Revolucije 1848, Beograd 1987. E.Hejvud, Političke ideologije, Beograd 2005.D. Đorđević, Nacionalne revolucije balkanskih naroda 1804-1914, Beograd 1995. F.Ford, Evropa u doba revolucija 1780-1830, Beograd, 2005, E.J. Hobsbawm, Doba revolucija, Evropa 1789-1848, Zagreb 1987. Savremeni svet, Ilustrovana istorija sveta, knj. IV, Beograd 1983. Eli Keduri, Nacionalizam, Podgorica 2000. Roberts Đžon, Evropa 1880-1945, Beograd 2002. Živanov Sava, Rusija na prelomu vekova, Beograd, 2002. Popov Čedomir, Gradska Evropa 1770-1781, knj. I-II, Beograd 2002.(Širi spisak literature student će dobiti na početku semestra)

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: ispit se polaže usmeno na karaju semestra.

Ocjene: A-91-100 poena. B-81-90. C-71-80. D-61-70. E-51-60.

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof.dr. Nada Tomović

Dodatne informacije o predmetu:

Naziv predmeta:	<i>Opšta istorija XX vijeka</i>			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova
<i>Nema</i>	<i>Obavezni</i>		8	2P

Studijski programi za koje se organizuje: Istorija - doktorske studije

Uslovjenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta.

Ciljevi izučavanja predmeta: *Upoznavanje sa opštim istorijskim procesima i događajima u XX vijeku, velikim ideologijama, globalnim sukobima, privrednim i kulturnim razvojem.*

- **Ishodi učenja:** - objasni opšte istorijske procese XX vijeka
- razumije značaj Prvog svjetskog rata i Versajskog mirovnog ugovora
- objasni i vrednuje okolnosti nastanka i značaj Revolucije u Rusiji 1917., analizira sličnosti i razlike između fašizma i nacizma i političku praksu dva društveno-politička sistema,
- objasni glavne karakteristike "versajskog sistema" i analizira uzroke međunarodnih kriza koje su dovele do njegovog urušavanja
- analizira značaj Drugog svjetskog rata i odlučujućih bitaka vođenih u Evropi, Sjevernoj Africi i na Pacifiku
- razumije pojam "hladni rat" i objasni uzroke njegovog nastanka,
- analizira značaj vojno-političkih kriza u svijetu za vrijeme "hladnog rata" po međunarodne odnose u svijetu,
- vrednuje značaj "trke u naoružanju" kao jedan od ključnih faktora u spoljnoj politici velikih sila.

Ime i prezime nastavnika i saradnika: Docent dr Nenad Perošević - nastavnik,

Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, konsultacije.

Plan i program rada:

Pripremne nedelje I nedjelja	Upoznavanje sa programom i literaturom. Prvi svjetski rat i Versajski mirovni ugovor
II nedjelja	Februarska i oktobarska revolucija u Rusiji; građanski rat u Rusiji
III nedjelja	SSSR između dva svjetska rata; Zapadnoevropske demokratije između dva svjetska rata
IV nedjelja	Fašizam u Italiji – ideje i praksa; Nacizam u Njemačkoj – ideje i praksa
V nedjelja	Kineska revolucija; borba Indije za nezavisnost
VI nedjelja	Urušavanje Versajskog sistema u Evropi;
VII nedjelja	Politika SAD i Japana na Dalekom istoku
VIII nedjelja	Drugi svjetski rata 1939-1945.
IX nedjelja	Drugi svjetski rat 1943-1945.
X nedjelja	Začetak bipolarnog svijeta; denacifikacija, obnova,
XI nedjelja	Početak »hladnog rata« i njegove karakteristike
XII nedjelja	Blokovska podjela svijeta;
XIII nedjelja	Vojno-političke krize u »hladnom ratu«
XIV nedjelja	Trka u naoružanju; naučni i tehničko tehnološki progres
XV nedjelja	Glavni geopolitički događaji krajem XX vijeka u svijetu

Opterećenje studenata:

<u>nedjeljno</u> 8 kredita x 40/30 = 11 sati	BROJ SATI ZA NASTAVU I ZAVRŠNI ISPIT IZNOSI: 9 sati i 30 min x 16 nedjelja = 148 sati
STRUKTURA OPTEREĆENJA: 2 sata predavanja Za individualan rad preostaje 3 sata i 20 min.	BROJ SATI ZA PRIPREMU I OVJERU SEMESTRA IZNOSI: 2 nedjelje x 9 sati i 30 min = 18, 6 sati UKUPNO OPTEREĆENJE ZA PREDMET: 7 kredita X 30 = 210 BROJ SATI PRIPREME ZA POPRAVNI ISPITNI ROK, UKLJUČUJUĆI POLAGANJE ISPITA U POPRAVNOM ISPITNOM ROKU IZNOSI: 44 STRUKTURA OPTEREĆENJA: 148 (nastava) + 18, 6 (priprema) + 44 (dopunski rad)

Obaveze studenata: Studenti su obavezni da prisustvuju predavanjima i učestvuju u debatama.

Konsultacije:

Literatura: Č. Popov, *Od Versaja do Danciga*, Beograd 1976; A. Mitrović, *Vreme netrpeljivih*, Podgorica 1998; P. Potemkin, *Istorijska diplomatička*. Diplomatija u razdoblju priprema Drugog svjetskog rata 1919-1939, Beograd 1951; *Drugi svetski rat*, I-III, Beograd 1980; P. Kalvokorezi, G. Vint, *Totalni rat*, Beograd 1987; H. Kisindžer, *Diplomatija*, Beograd 2000; P. Renouvin, *Evropska kriza i Prvi svetski rat*, Zagreb 1965.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Student usmeno polaže ispit koji nosi 100 poena.

Ocjene: 91–100 - **A**; 81–90 - **B**; 71–80 - **C**; 61–70 - **D**; 51–60 - **E**;

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Docent dr Nenad Perošević

Dodatne informacije o predmetu: Plan realizacije Nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra.
--

Naziv predmeta:	Metode naučnog istraživanja u istoriji			
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova

Studijski programi za koje se organizuje : *Odsjek za istoriju*

Uslovjenost drugim predmetima: *Nema uslova*

Ciljevi izučavanja predmeta:

Cilj izučavanja predmeta je temeljno i stručno znanje o metodu i metodologiji istorijskih istraživanja .

Ime i prezime nastavnika i saradnika: *Prof. Dr Šerbo Rastoder ;*

Metod nastave i savladanja gradiva: *Predavanja, vježbe, seminarски радови, консултације, debate, демонстрације, презентације*

PLAN RADA

Nedjelja i datum	<i>Naziv metodskih jedinica za predavanja(P), vježbe (V) i ostale nastavne sadržaje (O); Planirani oblik provjere znanja(PZ: domaći zadaci, kontrolni testovi, kolokvijumi, ...)</i>						
<i>Priprema nedjelja</i>							
I -	<i>P/V/O/Pz²⁾</i>	Metodika naučnog rada u istorijskim istraživanjima					
II-	<i>P/V/O/Pz</i>	Vrste istoriografskih radova, sadržaj i struktura (stručni radovi, naučni radovi, udžbenik-priručnik, istoriografska publicistika, zbirke dokumenata, prikazi).					
III-	<i>P/V/O/Pz</i>	Istraživanje – izbor teme , plan rada					
IV-	<i>P/V/O/Pz</i>	Prikupljanje građe- Izvori informacija, primjena istorijskog metoda, bibliografija, rad u biblioteci					
V-	<i>P/V/O/Pz</i>	Rad u arhivu – informacija o fondovima i zbirkama.					
VI-	<i>P/V/O/Pz</i>	Plan istraživanja u arhivu. Tehnike rada u arhivu .					
VII-	<i>P/V/O/Pz</i>	Kompjuer.Internet.					
V	<i>P/V/O/Pz</i>	Način sređivanja istorijskih izvora. Prvo isčitavanje.					
IX	<i>P/V/O/Pz</i>	Hronološko rasčlanjivanje istorijskih izvora					
X-	<i>P/V/O/Pz</i>	Tematsko rasčlanjivanje istorijskih izvora.					
XI-	<i>P/V/O/Pz</i>	Isčitavanje izvora i utvrđivanje istorijskih činjenica. Provjera .					
XII-	<i>P/V/O/Pz</i>	Rad na ekspoziciji					
XIII-	<i>P/V/O/Pz</i>	Odbir metoda.					
XIV-	<i>P/V/O/Pz</i>	Struktura i kompozicija rada					
XV-	<i>P/V/O/Pz</i>	Naučni aparat. Tehničko uobičavanje rukopisa.					
XVI-	<i>Završni ispit</i>						
XVII-	<i>Ovjera semestra i upis ocjena</i>						
XVIII-XXI-	<i>Dopunska nastava i popravni ispitni rok</i>						

Obaveze studenta u toku nastave: U toku trajanja nastave student je dužan da napiše najmanje dva prikaza na djela iz savremene istoriografije , pripremi bar jednu demonstraciju za ostale postdiplomce .

Konsultacije: *srijedom i četvrtkom od 15-17 h .Email –serbor@ca.vu*

Opterećenje studenta u časovima:

<i>nedjeljno 8 kredita x 40/30 = 11 sati</i>	BROJ SATI ZA NASTAVU I ZAVRŠNI ISPIT IZNOSI: 9 sati i 30 min x 16 nedjelja = 148 sati BROJ SATI ZA PRIPREMU I OVJERU SEMESTRA IZNOSI: 2 nedjelje x 9 sati i 30 min = 18, 6 sati UKUPNO OPTEREĆENJE ZA PREDMET: 7 kredita X 30 = 210 BROJ SATI PRIPREME ZA POPRAVNI ISPITNI ROK, UKLJUČUJUĆI POLAGANJE ISPITA U POPRAVNOM ISPITNOM ROKU IZNOSI: 44 STRUKTURA OPTEREĆENJA: 148 (nastava) + 18, 6 (priprema) + 44 (dopunski rad)
--	--

Posebne naznake za predmet:

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:

Ispit se polaze pismeno i usmeno na kraju semestra. Seminarски radovi (prikazi) i demonstracije po 15 bodova, redovnost na konsultacijama, predavanjima i vježbama 6 bodova . Da bi student stekao pravo polaganja usmenog ispita mora sakupiti najmanje 30 bodova u semestru ..

Ocjena	A	B	C	D	E
<i>Broj poena⁵⁾</i>	91-100	81-91	71-81	61-71	51-61

Literatura:

1. Mirjana Gross,Historijska znanost, Zagreb, 1976
2. Džon Toš, U traganju za istorijom, Clio, Beograd, 2008
3. Mirjana Gros , Suvremena historiografija , Korijeni , postignuća , traganja, Novi Liber , Zagreb, 2001
4. Bogo Grafenauer,Struktura in tehnika zgodovinske vede, Ljubljana 1972.
5. Sima Ćirković,Uvod u istorijske studije (autorizovana skripta)
6. Miomir Dašić, Uvod u istoriju, Titograd, 1988

7. Zdravko Deletić, Metodika naučnog rada u istoriografiji, Priština, 2000
 8. Andrej Mitrović, Raspravljanja sa Klio, Sarajevo , 1991
 7. Andrej Mitrović, Ćudljiva muza,Ogledi o istorijskom , naučnom i umjetničkom,Valjevo ,1992
 8. Andrej Mitrović , Propitivanje Klio , Ogledi o teorijskom u istoriografiji, Beograd , 1996
 9. Jirgen Koka, O istorijskoj nauci, Beograd, 1994
 10. G.V.Hegel, Filozofija povijesti, Zagreb 1966
 11. A.Heler, Teorija istorije,Beograd 1984
 12. T.Karlajl, O herojima, Beograd 1903
 13. A.Tojnbi, Istraživanje istorije,I-II,Beograd 1970-71
 14. A.Tojnbi , Proučavanje istorije (Izvod iz knjiga I-VI) , Službeni list Beograd, CID , Podgorica , Podgorica 2002, Pogovor (Smilja Tartalja, Tojnbićevo istraživanje društva kroz istoriju) , 479-513
 15. Robin Dž. Kolingvud, Ideja istorije, Beograd , 2003
 16. O.Kont,Kurs pozitivne filozofije-Dva uvodna predavanja, Beograd,1962.
 17. G.V.Plehanov,K pitanju o ulozi ličnosti u istoriji,više izdanja
 18. M.Blok, Odbrana istorije ili zanat istoričara, Treći program Radio Beograda-Proleće, 1970
 19. A.Labriola,O istorijskom materijalizmu,Beograd ,1958
 20. F.Brodel,Spisi o istoriji,Beograd, 1992
 21. F.Fukujama,Kraj istorije i poslednji Čovjek,Podgorica,CID, 1997
 22. Samjuel P.Hantington,Sukob civilizacija i preoblikovanje svetskog poretna,Podgorica,CID,1998
 23. Trajan Stojanović,Balkanski svetovi ,Prva i poslednja Evropa, Beograd, 1997
 24. Đ.Stanković,Iskušenja jugoslovenske istoriografije,Beograd ,1998
 25. Đ.Stanković,Izazov nove istorije,Beograd,1992
 26. Đ.Šušnjic,Metodologija, Kritika nauke,Beograd ,1999
 27. Fransoa Fire , Radionica istorije ,Izdavačka knjižarnica Zorana Stanojevića , Novi Sad ,1994
 25. Šarl Olivije –Karbonek, Istoriografija ,Beograd ,Plato , 1999
 26.Stuart Hjuz, Istorija kao umjetnost i kao nauka, Dvojako viđenje prošlosti, Niš, 1989.
 27.Rastoder Šerbo, Janusovo lice istorije, Podgorica ,2000
 28.Ivan Đurić, Istorija-pribežište ili putokaz, Svjetslost ,Sarajevo 1990
 29.Slobodan Tomović, Kraj istorije i države,Oktoih ,Podgorica,1999
 30.Volestrin, Juma ,Keler,Koka,Lekur Mudimbe,Mušakoi,Prigožin,Tejlor,Trujo, Kako otvoriti društvene nauke,CID,Podgorica ,1997
 31.Fridrik August Hajek, Kontrarevolucija nauke ,Istraživanja o zloupotrebi razuma, CID,Podgorica ,1999
 32.Srđa Pavlović,Iza ogledala ,CID,Podgorica ,2001(Istorijska i teorija ,39-159)
 33.Dorđe Stanković, Ljubodrag Dimić, Istoriografija pod nadzorom, Prilozi istorije istoriografije ,I-II,Beograd,1996
 35.Ana Pešikan Avramović , Treba li deci istorija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva , Beograd , 1996
 36. Miloš N.Đurić , Istoriski izvori , historija i filozofija, Beograd , 1997 (Edicija : Izabrana dela Miloša N. Đurića)
 37. Helmut Dubil , Niko nije oslobođen istorije , B 92, Beograd , 2002
 38. Jakob Burkhardt , Razmatranja o svetskoj istoriji , Srpska književna zadruga, Beograd , 1996
 39. Edvard Halek Kar , Šta je istorija ? , Umetničko društvo Gradac , Čačak , 2001
 40. Rudi Supek , Živjeti nakon historije, Nezavisna izdanja , Beograd ,2002
 41. Slobodan Antonić , Izazovi istorijske sociologije, Institut za političke studije , Beograd , 1995

ČLANCI I RASPRAVE

- 1.Andrej Mitrović, Misliti o istoriji, u: A. Heler,Teorija istorije ,Beograd, 1985, 9-21
- 2.Mark Blok, Odbrana istorije ili zanat istoričara,Treći program RB,1970
- 3.Mirjana Gros, O francuskoj sociološkoj istoriografiji,JIČ,4,1963
- 4.S.Južnič,Društveni smisao istorije,Pregled 7-8,1980
- 5.M.Lukić,Kakva je stvarna uloga ideje u istoriji,Gledišta 1,1971
- 6.D.Živojinović, Američka istoriografija XIX i XX vijeka, Istoriski glasnik 1-2,1977
- 7.Gajo Petrović, Povijest i priroda ,Praxis (Zagreb) 1,1966
- 8.B.Đurđev, Stupnjevi razvitka istoriografije u istorijsku nauku,Radovi Naučnog društva BiH,XX, 1963
- 9.S.Ćirković, Mitsko,legendarno u istorijskoj svijesti,Treći program RB,Proleće ,1972
- 10.R.Samardžić, Funkcija istorijske svijesti u modernom vremenu,Treći program RB, Proleće 1972
- 11.A.Mitrović, Emancipatorska uloga istorijske svijesti ,Treći program RB,Proleće , 1972
- 12.M.Kangrga, Funkcija povijesne svijesti ,Treći program RB ,Proleće 1971
- 13.R.Samardžić, Istorija i prirodna sredina,Treći program RB,Proleće 1971
- 14.A.Libert Položaj Leopolda Rankea u duhovnom svetu,Glas SKA , 179,1939
- 15.N.Radočić, O istorijskom metodu Ilariona Ruvarca ,Spomenica I.Ruvarca,Novi Sad ,1955
- 16.B.Hrabak, Korektnost u primeni tzv. tradicionalnog istorijskog metoda i pitanje primene drugih, naročito kvantitativnih metoda u istorijskim istraživanjima , JIČ,3,1965
- 17.Č.Popov, Nacionalno i univerzalno, Treći program RB,Proleće 1972
- 18.T.Kermenauer,Funkcija istorijske svijesti i literarna istorija, Treći program RB, 1972
- 19.D.Pirjavec, Funkcija istorijske svijesti i istorija umjetnosti,Treći program RB, Proleće 1972
- 20.Dyby Georges,(Dibi Žorž) , Istorija mentaliteta,Treći program RB ,1970
- 21.Carlay Thomas, O istorijama, heroizmu i obožavanju heroja u istoriji, Beograd,1903
- 22.Marjanović, Tradicija i istorija u dvadesetom vekuTreći program RB ,

1970

- 23.J.Kolaković, Problemi periodizacije istorije ,Historijski pregled 3, 1959
24.B.Đurđev, Teorijske osnove periodizacije i periodizacija opšte istorije,
Historijski pregled 3-4,1985
25.M.Gros, Je li historija društvena ili prirodno-historijska znanost,Časopis za suvremenu povijest (ČSP) ,1977
(Zagreb)
26.B.Đurđev, Sinteza kao metod u istoriji,Radovi ANU BiH ,
XXXII,Sarajevo ,1967
27.F.Brodel, Istorija i sociologija ,U Gerg Gurvitch,Sociologija I ,Zagreb ,
1966
28.Frangoa Fire (Furet Francois) ,Od povijesti priče do povijesti problema, ČSP,1974
29.M.Gros , Lucien Febvre , Živa misao jednog historičara,ČSP 1974
30.Lj.Zuković, Istoričnost epskog narodnog pjevanja u Crnoj Gori, Izvori i istoriografija u Crnoj Gori,CANU ,13,1993
31.D.Vujović, Strani izvori o istoriji Crne Gore,Izvori i istoriografija u Crnoj Gori, CANU 13,1993
32.A.Mitrović, Fric Fišer ili njemačko suočavanje sa istorijom, u : F.Fišer,Savez elita ,Beograd, 1985
33.A.Mitrović, Sedam teza o mestu i ulozi istorijske nauke u istorijskoj svijesti, Marksistička misao 4,1983
34.T.Kuljić, Jedinstvena ili parcijalna istorijska svijest, Marksistička misao 4,1983
35.Đ.Stanković, Socijalna istorija i ličnost,Marksistička misao 4, 1983
36..B.Petranović, O nekim krajnostima rada na savremenoj istoriji i odnosu opšte i lokalne istorije, Gledišta 12, 1970
37.B.Petranović, Memoari i njihovi pisci , Gledišta 9,1970
38.B.Petranović, O primeni metode analize sadržaja u savremenoj istoriji, Prilozi za istoriju socijalizma 7,1970
39.M.Dašić, Istoriski izvori i njihovo korišćenje u istorijskoj nauci ,Izvori i istoriografija u Crnoj Gori, CANU 13,1993
40.B.Đurđev, Esej o istorijskim izvorima, Godišnjak društva istoričara BiH,XII 1961
41.S.Jovičić, Film kao istorijski izvor, Istoriski glasnik 1-2,1977
42.B.Hrabak, Interpretacija istorijskih izvora kao faza tradicionalnog istorijskog metoda, Metodološki problemi savremene istorije,Institut za savremenu istoriju,ISI,1987
43.A.Mitrović, Istoriska nuka i psihologija, Treći program RB ,Poleće 1971
44.B.Đurđev, O odnosu istorije i filozofije, Pregled ,1960(Sarajevo)
45.S.Ćirković, Istorija i društvene nauke,Treći program RB ,proleće 1971
46.D.Vuksanović, Istorija i društvene nauke, Treći program RB ,prol.1971
47.P.Vranicki, Filozofija i istorija, Treći Program RB, proleće 1971
48. R.Supek, Sociologija i historija,Treći program RB, prol.1971
49.J.Danilović, Istorija i pravna istorija, Treći program RB , Prol.1971
50.B.Petranović, Istorija i politička nauka ,Treći program RB ,Prol.1971
51.V.Stanović, Psihologija i istorija ,Treći program RB, Prol.1971
52.I.Maksimović, Istorija, istorijski metod i ekonomske nauke,Treći program Rb,Prol.1971
53.S.Đurović, Istorija i ekonomske nauke,Treći proram RB ,prol.1971
54.R.Bugarski, Lingvistika i istorija, Treći program RB ,Prol.1971
55.M.Pešikan, Toponomastička etnologija i istorijska unifikacija ,Treći program RB , Proleće 1971
56.S.Petković, Istorija i istorija umjetnosti ,Treći program RB ,prole.1971
57.Š.Kulišić, Istorija i etnologija, Treći program RB,Prol.1971
58.D.Srejović, Arheologija i istorija ,Treći program, Prol. 1971
59.M.Vasović, Istorija i geografija,Treći program,Poleće 1971
60.N.Klaić, O kritici izvora kao naučnoj disciplini,Treći program RB,Prol.1971
61.Žarko Martinović, Primena psihoanalize u istoriografiji,Istorija 20 veka,
1-2, 1984
62.Ž.Korać, Mogućnosti saradnje psihologije i istorijske nauke,Istoriski časopis,1977
63.I.Sindik, O zadacima istorijske geografije,Istorijski časopis ,1951
64.N.Klaić, O kritici izvora kao naučnoj disciplini,Treći program RB, 1970
65.Č.Popov, Dve teorije monade u savremenoj istoriografiji,Treći program RB, proleće 1970
66.B.Petranović, Savremena istorija i njeni problemi, Treći program RB,Poleće 1970
67.A.Mitrović, Istoriografija kao nauka, Treći program RB,prol.1970
68.R.Samardžić, Istoriografija i druge oblasti naučne spoznaje,Treći program RB ,Poleće 1970
69.Đakomo Maramao, Istoriski materijalizam i filozofija istorije, Treći program RB,Poleće 1970
70.M.Gross, Metodološki problemi strukturalne historije s posebnim obzirom na stupanj razvoja jugoslovenske
istorije, JIČ,1-4,1978
71.M.Gros,Opravdanje tradicionalne historije i počeci njene krize, (krajem XIX i početkom XX stoljeća),ČSP ,1974
72.D.Gavrilović, Kompjutersko proučavanje istorije,JIČ, 1-4,1978
73.A.Mitrović, Teškoće istorijske nauke pri proučavanju savremene istorije,
Istorijski glasnik 4,1965
74.M.Gros, Problemi jugoslovenske istorijske nauke, JIČ,1964
75.J.Topolski , Aktivistička koncepcija istorijskog procesa, JIČ,1-2,1971
76.Simon Schama, U potrazi za istorijskom muzom,Pregled 260(SAD),1992
77.Frensis Fukujama , Debata o "kraju istorije",Pregled 252 (SAD),1990/91
79.Sima Ćirković, Nastava istorije pred izazovima pluralizma ,Istorijska nauka i nastava istorije u savremenim
uslovima, CANU 14,1994
80. Slobodan Vukičević, Manifejstvo i nauka, Istorijska nauka i nastava istorije u savremenim uslovima,CANU 1,1994
81. M.Zečević,Različitosti istorije , njene nauke i nastave,Istorijska nauka i nastava istorije u savremnim uslovima,
CANU 14,1994
82.Dragana Radojičić,Odnos istorije i etnologije u najnovijim teorijskim razmišljanjima ,Istorijska nauka i nastava
istorije u savremneim uslovima ,

CANU 14,1994
83.Slobodan Vukićević, Preispitivanje mita o nauci o istoriji,Istorijski zapisi 2,1995
84.Rastoder Šerbo,Istorijska nauka i "školska istorija",Istorijski zapisi 1,1995
85.Branislav Kovačević, Istorija između funkcionalne ideologije i racionalne spoznaje , Istorijski zapisi 3-4, 1994
86.Smiljana Đurović, Razmatranje o svjetskoj istoriji-jedno isčitavanje Burkharta, Istorijski zapisi 4,1996
87.Desimir Tošić, Antagonizam između nauke i politike, Istorijski zapisi 1,1997
88.Miomir Dašić, Spomenici kulture temeljni istorijski izvori, Istorijski zapisi 3,1997
88.Božidar Šekularac, Toponomastika kao pomoćna istorijska nauka, Istorijski zapisi 4,1997
89.Šerbo Rastoder, O istoriji, istorijskoj nauci , objektivnosti u istoriji, Istorijski zapisi 3-4,1998
90.Srđa Pavlović, Da li je Balkan dio Evrope ?, Istorijski zapisi 3-4,1999
91.Đuro Šušnjić, Metanaučne pretpostavke nauke , Komunikacija sociologije sa filozofijom i istorijom, Nikšić-Podgorica ,2000
92.Božo Milošević, Teorijskometodološke mogućnosti komunikacije sociologije i istorije, Komunikacija sociologije sa filozofijom i istorijom,Nikšić-Podgorica ,2000
93.Milorad Simeunović, Istorija, sociologija , psihologija : relativizam tumačenja, Komunikacija sociologije sa filozofijom i istorijom,Nikšić-Podgorica ,2000
94.Srđan Vukadinović, Komplementarnost sociologije i istorije u proučavanju demografskih kretanja, Komunikacija sociologije sa filozofijom i istorijom,Nikšić-Podgorica ,2000
95.Milan Ristović, Film između istorijskog izvora i tradicije, Godišnjak za društvenu istoriju, sveska 3, Beograd, 1995

		Naziv predmeta:	Opšta istorija srednjeg vijeka		
Šifra predmeta	Status predmeta	Semestar	Broj ECTS kredita	Fond časova	
Nema	Obavezni	I	8	2P	

Studijski programi za koje se organizuje: Istorija- doktorske studije
Uslovjenost drugim predmetima: Nema uslova za prijavljivanje i slušanje predmeta
Ciljevi izučavanja predmeta: Upoznavanje sa istorijskim procesima u srednjem vijeku, sticanje istorijske kulture i temeljno razumijevanje opšte istorije srednjeg vijeka.
Ishodi učenja: Nakon što student položi ovaj ispit biće u mogućnosti da: Razumije periodizaciju srednjeg vijeka i najvažnije srednjovjekovne pojmove; Analizira proces seobe naroda, nastanak i razvoj srednjovjekovnih država; Poznaje širenje i jačanje hršćanstva, razvoj i tokove istorije Evrope i svijeta od V do kraja XV vijeka; Razumije društvenu strukturu, proces urbanizacije, razvoj školstva i umjetnosti; Poznaje istorijske izvore i literaturu o tom razdoblju.
Ime i prezime nastavnika i saradnika: Prof. dr Marijan Premović – nastavnik
Metod nastave i savladanja gradiva: Predavanja, konsultacije, čitanje i tumačenje izvora, jedan seminarski rad.

Plan i program rada:	
Pripremne nedjelje	
I nedjelja	Opšte karakteristike Srednjeg vijeka.
II nedjelja	Seobe naroda.
III nedjelja	Franačka država u doba Merovinga i Karolinga.
IV nedjelja	Engleska i Skandinavija u ranom srednjem vijeku.
V nedjelja	Njemačka, Italija i pape od IX –XI vijeka.
VI nedjelja	Arabljani i postanak islama.
VII nedjelja	Krstaški ratovi.
VIII nedjelja	Carstvo i papstvo od XI – XIII vijeka.
IX nedjelja	Francuska od XI - XV vijeka.
X nedjelja	Engleska od XI - XV vijeka.
XI nedjelja	Rusija u srednjem vijeku.
XII nedjelja	Zapadni i Istočni Sloveni. Mađarska (IX-XV vijek).
XIII nedjelja	Njemačka od XIII-XV vijeka (osvajanje i kolonizacija zemalja na istoku).
XIV nedjelja	Italija i papstvo od XIII-XV vijeka.
XV nedjelja	Privredni i kulturni razvitak Evrope (XI-XV vijek).

Opterećenje studenata:

<p><u>nedjeljno</u> 8 kredita x 40/30 = 11 sati</p> <p>STRUKTURA OPTEREĆENJA: 2 sata predavanja</p> <p>Za individualan rad preostaje <u>3 sata i 20 min.</u></p>	<p>BROJ SATI ZA NASTAVU I ZAVRŠNI ISPIT IZNOSI: 9 sati i 30 min x 16 nedjelja = 148 sati</p> <p>BROJ SATI ZA PRIPREMU I OVJERU SEMESTRA IZNOSI: 2 nedjelje x 9 sati i 30 min = 18, 6 sati</p> <p>UKUPNO OPTEREĆENJE ZA PREDMET: 7 kredita X 30 = 210</p> <p>BROJ SATI PRIPREME ZA POPRAVNI ISPITNI ROK,</p> <p>UKLJUČUJUĆI POLAGANJE ISPITA U POPRAVNOM ISPITNOM ROKU IZNOSI: 44</p> <p>STRUKTURA OPTEREĆENJA: 148 (nastava) + 18, 6 (priprema) + 44 (dopunski rad)</p>
--	--

Obaveze studenata: Sluša predavanja, uradi jedan seminarski rad i dolazi na konsultacije u vezi literature.

Konsultacije: Ponedeljak, 14h-15h.

Literatura: Dž. B. Bjuri, *Varvarska invazija na Evropu*, Beograd 2010; M. Brandt, *Srednjovjekovno doba povijesnog razvijetka*, Zagreb 1980; S. Peinter, *Istorijsa srednjeg veka (284–1500)*, Beograd 1997; M. Antonović, *Narativni izvori za istoriju Europe. Srednji vek*, Beograd 2007; *Istorijsa Rusije* (prir. D. Obolenski – R. Oti), Beograd 2003; R. Fossier, *The Axe and the Oath: Ordinary Life in the Middle Ages*, Princeton University Press, 2012; A. D. Udaljeova, J. A. Kosminski, O. L. Vajnštajn, *Istorijsa srednjeg veka I*, Beograd 1956; B. Milutinović, *Odarbani izvori za opštu istoriju srednjeg veka sa hrestomatijom: zapadni pisci*, Niš 2005; Dž. Linč, *Istorijsa srednjovekovne crkve*, Beograd 1999; Jacques le Goff, *Srednjovekovna civilizacija Zapadne Evrope*, Beograd 1974; Ž. Dibi, *Vreme katedrala*, Beograd 1989 (Sremski Karlovci 2006); J. Hojzinga, *Jesen srednjeg veka*, Novi Sad 1991; F. Dvornik, *Sloveni u evropskoj istoriji i civilizaciji*, Beograd 2001; *Istorijsa privatnog života II* (prir. F. Arijes i Ž. Dibi), Beograd 2001; J. Le Goff, *Intelektualci u srednjem vijeku*, Zagreb 1982; A. Tenenti, *Italija u 15. veku*, Beograd 2001; P. Rokai i dr., *Istorijsa Mađara*, Beograd 2002, str. 43–173; D. B. Alvares – H. H. Pećaroman, *Istorijsa Španije*, Beograd 2003; R. Gruse, *Krstaška epopeja*, Beograd 2004; *Čovek srednjeg veka* (ur. Ž. Le Gof), Beograd 2007.

Oblici provjere znanja i ocjenjivanje: Ispit se polaže usmeno na kraju semestra.

Ocjene: 91-100-**A**; 81-90-**B**; 71-80-**C**; 61-70-**D**; 51-60-**E**

Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof. dr Marijan Premović
--

Dodatne informacije o predmetu:
--